

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Jolanta Fedak

Wpłynęło do 7. 03. 09.
nr 4228 podpis *Borusiewicz*

Warszawa, 6. sierpnia 2009 r.

DRP-II-0700-23 - EZD/09

P. J. Kuciel
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło do 11. 08. 09.
nr 5463 podpis *[Signature]*

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na oświadczenie senatorskie Pani Senator Krystyny Bochenek przekazane pismem z dnia 8 lipca 2009 r., znak: BPS/DSK-043-1767/09 dotyczące zamieszczenia w *Klasyfikacji zawodów i specjalności* zawodów powszechnie uznawanych za niekonwencjonalne, jak: „wróżbita” (kod zawodu 514903), „astrolog” (kod zawodu 514901), „bioenergoterapeuta” (kod zawodu 514401), umieszczonych w obowiązującej *Klasyfikacji zawodów i specjalności* dla potrzeb rynku pracy określonej w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r *sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy i zakresu jej stosowania* (Dz. U. Nr 265, poz. 2644 z późn. zm.), udzielam poniższych wyjaśnień:

Klasyfikacja jest urzędowym dokumentem zawierającym uporządkowane i ujednolicone nazewnictwo zawodów i specjalności występujących na rynku pracy, wykorzystywanym w statystyce zatrudnienia, pośrednictwie pracy oraz poradnictwie zawodowym. Umożliwia prowadzenie analiz i przygotowywanie prognoz rynku pracy, a także ich łączenie z systemem edukacyjnym, dając podstawę do długofalowego planowania kształcenia. Jest przydatna w systemach ewidencji kadrowej i ewidencji ludności. Jest także wykorzystywana w pracach spisowych Głównego Urzędu Statystycznego. *Klasyfikacja* jest niezbędna dla skomputeryzowanego systemu obsługi rynku pracy.

Klasyfikacja jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy. Grupuje poszczególne zawody/specjalności w coraz bardziej zagregowane grupy oraz ustala ich symbole i nazwy. Obecnie obowiązująca

polska *Klasyfikacja zawodów i specjalności* jest metodologicznie oparta na Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-88 (*ang. International Standard of Classification of Occupations ISCO-88*), rekomendowanej do stosowania poszczególnym krajom przez Międzynarodową Organizację Pracy z siedzibą w Genewie.

Wykaz zawodów i specjalności zawartych w obowiązującej *Klasyfikacji zawodów i specjalności* (obecnie - 1770 pozycji) sporządzony został w oparciu o wnioski składane przez ministerstwa i urzędy centralne, administrację samorządową, związki zawodowe, organizacje pracodawców, stowarzyszenia zawodowe i inne osoby prawne (np. uczelnie wyższe) oraz badania rynku pracy.

Struktura *Klasyfikacji* oparta jest na systemie pojęć, z których najważniejsze to: zawód, specjalność, umiejętności oraz kwalifikacje zawodowe.

Klasyfikacja zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy porządkuje i ujednocila nazewnictwo zawodów i specjalności występujących na rynku pracy. Powinna zatem obiektywnie odzwierciedlać (ujmować w ewidencji) zawody wykonywane przez osoby pracujące i rodzaje prowadzonych przez te osoby działalności, w tym działalności uznawanych za niekonwencjonalne, jak np. astrologiczna, paramedyczna, itp. Każda pracująca osoba powinna znaleźć w *Klasyfikacji* miejsce swojej przynależności zawodowej, także osoby wykonujące takie zawody, jak wróżbita, astrolog, bioenergoterapeuta. Kryterium włączenia zawodu/ specjalności do *Klasyfikacji* jest występowanie danej działalności na rynku pracy; umieszczenie jej w wykazie oznacza jedynie, że nie jest to działalność prawnie zabroniona i jest grupa osób, która ją wykonuje. Należy podkreślić, że w międzynarodowej Klasyfikacji ISCO-88 występują zawody paramedyczne i inne zawody niekonwencjonalne, np. fortune-teller (wróżbita), astrologer (astrolog), palmist (chiromanta).

Klasyfikacja służyć ma przede wszystkim do prowadzenia badań statystycznych i sporządzania analiz rynku pracy (także do porównań międzynarodowych – stąd oparcie jej na standardzie Międzynarodowej Organizacji Pracy). Takimi ważnymi badaniami statystycznymi są np. powszechny spis ludności oraz Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), w których badana osoba proszona jest o wskazanie wykonywanego przez siebie zawodu, dzięki czemu istnieje możliwość zbadania struktury populacji aktywnej zawodowo. Brak zatem w *Klasyfikacji* pewnych zawodów spowodowałby zafałszowanie danych statystycznych nt. struktury zawodów występujących na rynku pracy.

Rozporządzenie ministra właściwego do spraw pracy w sprawie *klasyfikacji zawodów i specjalności* jest periodicznie aktualizowane, w celu dostosowania klasyfikacji do zmian

zachodzących na rynku pracy (polskim i europejskim). Ostatnia aktualizacja została wprowadzona na mocy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 czerwca 2007 r. (Dz. U. Nr 106, poz. 728). Dodano wówczas 63 nowe zawody/specjalności, nie naruszając dotychczasowej struktury klasyfikacji. Projekt powyższego rozporządzenia konsultowany był z partnerami społecznymi oraz wszystkimi ministerstwami, w tym z kancelarią Prezesa Rady Ministrów, a także z Rządowym Centrum Legislacji, GUS, ZUS, Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, Komisją Współpracy Rządu i Samorządu Terytorialnego.

W obowiązującej *Klasyfikacji zawodów i specjalności* zawody niekonwencjonalne, takie jak bioenergoterapeuta, biomasażysta, refleksolog umieszczone są w grupie elementarnej 5144 „Praktykujący niekonwencjonalne metody terapii”, zaś zawody astrolog, radiesteta, wróżbita – znalazły się w grupie elementarnej 5149 „Pracownicy usług osobistych gdzie indziej nie sklasyfikowani”. Obie te grupy należą do grupy wielkiej 5 „Pracownicy usług osobistych i sprzedaży”. Należy zauważyć, że zawody z grupy 5144 „Praktykujący niekonwencjonalne metody terapii” z polskiej *Klasyfikacji* w MOP-owskim Standardzie ISCO-88 odpowiadają zawodom z grupy 3241 „Traditional medicine practitioners” oraz 3242 „Faith healers”.

Obecnie w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej przygotowywana jest nowa *Klasyfikacja zawodów i specjalności*. Projekt nowej polskiej *Klasyfikacji*, opracowywany jest na podstawie Międzynarodowego Standardu Klasyfikacji Zawodów ISCO-08. Nowa Klasyfikacja ISCO-08 opracowana przez Międzynarodową Organizację Pracy zgodnie z postanowieniami Rezolucji z roku 2003 z XVII Międzynarodowej Konferencji Statystyków Pracy (ICLS), zatwierdzona została podczas Spotkania Ekspertów ds. Statystyki Pracy dotyczącego aktualizacji Standardu ISCO w grudniu 2007 roku. Standard ISCO-08 jest obecnie także przedmiotem projektowanych regulacji Komisji Europejskiej. Nowy Standard ISCO-08 zastąpił obowiązujący do tej pory Standard ISCO-88. Opisy grup/zawodów sklasyfikowanych w Standardzie ISCO-08 są dostępne na stronie internetowej Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) pod adresem: www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/index.htm.

W projekcie nowej polskiej *Klasyfikacji zawodów i specjalności* zawody takie jak bioenergoterapeuta, biomasażysta, muzykoterapeuta zostały przypisane do grupy elementarnej 5166 „Praktykujący niekonwencjonalne metody terapii”. W Standardzie ISCO-08 odpowiadają one zawodom umieszczonym w grupach 2230 „Traditional and complementary medicine professionals”, 3230 „Traditional and complementary medicine associate professionals” oraz 5169 “Personal services workers not elsewhere classified”. Natomiast

zawody takie, jak astrolog, radiesteta, wróżbita, projekt nowej polskiej *Klasyfikacji* sytuuje w grupie elementarnej 5161 „Astrolodzy, wróżbici i pokrewni”. Te zawody niekonwencjonalne umieszczone są w ISCO-08 w grupie 5161 “Astrologers, fortune-tellers and related workers”.

Należy zauważyć, że zarówno w Standardzie ISCO-88, jak i w Standardzie ISCO-08 nie tylko umieszczono takie zawody jak bioenergoterapeuta, biomasażysta, refleksolog, ale także zaklasyfikowano je do grupy zawodów medycznych. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, który od lat współpracuje z ministerstwem nad opracowywaniem i uaktualnianiem *Klasyfikacji zawodów i specjalności*, właśnie w wyniku konsultacji z Ministerstwem Zdrowia oraz zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami dotyczącymi wykonywania zawodów medycznych, zdecydowały o wyłączeniu wskazanych przez Panią Senator zawodów z grupy zawodów medycznych, co stanowi odejście od międzynarodowego standardu ISCO. Jednak ponieważ takie zawody istnieją na rynku pracy i ich wykonywanie nie jest wzbronione przepisami prawa, muszą być w *Klasyfikacji* uwzględnione. By jednak nie łączyć tych zawodów z zawodami medycznymi, w polskiej *Klasyfikacji zawodów i specjalności* są one uwzględnione w grupie zawodów usługowych.

Projekt nowej *Klasyfikacji zawodów i specjalności* będzie jeszcze – w procesie legislacyjnym - przedmiotem uzgodnień międzyresortowych oraz konsultacji z parterami społecznymi. W drugim półroczu 2009 r. zostanie również zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art.5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz.1414 oraz z 2009 r. nr 42, poz.337). W wyniku tych konsultacji zarówno liczba zawodów i specjalności, jak i ich zakres, może ulec zmianie.

Należy jeszcze raz podkreślić, że umieszczenie w rozporządzeniu w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy zawodów niekonwencjonalnych oznacza jedynie odnotowanie faktu, że na rynku pracy takie zawody/prace występują. *Klasyfikacja* wprowadzona wskazanym wyżej rozporządzeniem nie służy weryfikacji zdolności i kompetencji osób wykonujących zawody i specjalności. Dla większości zawodów występujących w *Klasyfikacji* nie istnieje też w Polsce oficjalnie określona ścieżka kształcenia, czy szerzej – potwierdzania kwalifikacji formalnych lub nadawania uprawnień regulowanych formalnie. Nie ma takiej ścieżki także dla zawodów niekonwencjonalnych, w tym paramedycznych. Nie ma zatem dokumentów, wynikających z przepisów prawnych,

które poświadczają stopień wykształcenia i kompetencji zawodowych astrologa czy bioenergoterapeuty. Osoby korzystające z usług w tym zakresie robią to na własne ryzyko.

Zawody, do których dochodzi się drogą kształcenia formalnego, w systemie oświaty szkolnej, w obecnie obowiązującej *Klasyfikacji zawodów i specjalności* wyróżnione są gwiazdką, a w projekcie nowej *Klasyfikacji* – literą S. Wykaz tych zawodów został ustalony na podstawie *Klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego* (obecnie obowiązujące rozporządzenie z dnia 25 czerwca 2007 r., Dz. U. Nr 124, poz. 860 ze zm.). Ponadto, w projekcie nowej *Klasyfikacji zawodów i specjalności* dla potrzeb rynku pracy literą R oznaczono tzw. zawody regulowane prawnie – tj. takie, których wykonywanie warunkowane jest posiadaniem wykształcenia kierunkowego, praktyki, specjalnych uprawnień lub licencji zawodowych. Uzyskanie i/lub potwierdzenie uprawnień do pracy w tych zawodach regulowane jest przepisami resortowymi, które określają standardy kształcenia/szkolenia czy egzaminowania, a często także wskazują instytucje lub organizacje, które są odpowiedzialne za proces edukacji, egzaminowania i wydawania certyfikatów. Oznaczenia zawodów regulowanych dokonano na podstawie analizy wykazu zawodów regulowanych, który m.in. dostępny jest na stronie internetowej Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej www.buwiwm.edu.pl. Takie rozwiązanie, tj. oznaczenie zawodów, których wykonywanie wymaga bądź posiadania odpowiedniego wykształcenia formalnego, bądź nawet dodatkowo odpowiednich uprawnień/ licencji, a więc potwierdzenia kompetencji dokumentem urzędowym, ułatwi ocenę fachowego przygotowania osób oferujących usługi niekonwencjonalne.

MINISTER

Jolanta Fedak